

การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และ
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนชุมแพศึกษา
Developing School Management Process for Effective to Achievement and
Characteristics of Students in Chumphaesuksa school

วิไลศักดิ์ วรรณศรี¹, พรชัย เจดามาน²
Vilaisak Wannasri, Pornchai Jedaman

¹ ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมแพศึกษา, ² มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ของกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา 2) พัฒนากระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา 3) ศึกษาผลสำเร็จการนำไปใช้ของกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา และ 4) ศึกษาผลกระทบต่อกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล จากการศึกษาเอกสาร การระดมสมอง และแบบสัมภาษณ์ กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ รองผู้อำนวยการ ครู และผู้เชี่ยวชาญ และแบบประเมินกับผู้ทรงคุณวุฒิ และแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง 1,166 คน ของการดำเนินการ ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับสภาพปัจจุบันภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และระดับสภาพอันพึงประสงค์ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การระดมความคิด 2) องค์ประกอบของกระบวนการบริหารจัดการ มีองค์ประกอบสำคัญคือ หลักการ ได้แก่ การระดมความคิด การร่วมวางแผน การร่วมลงมือทำ การร่วมติดตามประเมินผล การรับประโยชน์ร่วมกัน และกระบวนการ ได้แก่ นโยบายการจัดการและการวางแผนเชิงกลยุทธ์ การบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากร ภาวะผู้นำ การสร้างแรงจูงใจปฏิบัติงาน ระบบข้อมูลการติดตามผล และการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ และระดับความเหมาะสมของกระบวนการภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ผลสำเร็จในผลสัมฤทธิ์ (O-NET) ของนักเรียนเพิ่มขึ้น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ อยู่ในระดับดีเยี่ยม และระดับความพึงพอใจ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 4) ผลกระทบจากการส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งผลสัมฤทธิ์บนฐานวัฒนธรรมการมีส่วนร่วม

คำสำคัญ: กระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา; การยกระดับผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์นักเรียน

Abstract

The results in the objective aimed for; 1) studying current and desirable conditions of school management Process, 2) developing school management process, 3) studying successful effective to used of school management process, and 4) studying impact of school management process. The collection by documentary study, brainstorming, interview with key informants including voice directors, teacher, experts, and the evaluation with professionals, and questionnaires with the samples of 1,166 persons to the data. The study revealed that; 1) level of current conditions at a level of middle levels, and level of desirable conditions at a level of most levels, when to prioritized of highest need assessment was brainstorming, 2) factors to school management process at a “Key” factors of principle were brainstorming, planning joint, participation joint, monitoring and evaluation joint, and mutual benefit, the process were management policy and strategic planning, management and personnel development, leadership, creating work motivation, tracking information system, and creating a learning atmosphere, and a level of process suitability at a level of high levels, 3) the successful effective on achievement (O-NET) of students to highest, characteristics at a level of excellent levels, and level to satisfaction at a level of high levels, 4) impact

from to promotion and development of learning management for focusing achievement based on participation cultural.

Keywords: School management process, improving students achievement and characteristics

บทนำ

การบริหารจัดการศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 เป็นการจัดการศึกษาต้องมีนวัตกรรมเป็นของตนเองการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้เรียนที่เปลี่ยนไป การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เป็นเครื่องกระตุ้นการเรียนรู้ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างสรรค์นวัตกรรม และศึกษาเรียนรู้อย่างสมดุลมีประสิทธิภาพ โดยแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2560–2579) มีวิสัยทัศน์เป้าหมายการจัดการศึกษา คือ การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ การสร้างโอกาส ความเสมอภาค ความเท่าเทียมทางการศึกษา การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิต และการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา [1] สอดคล้องกับ พรชัย เจดามาน และคณะ [2] เสริมว่าการศึกษากลายเป็นกลไกการพัฒนาศมรรถนะและความสามารถที่ปลูกฝังแนวความคิดให้กับพลเมืองและเยาวชนที่เป็นตัวแปรสำคัญของความสามารถในการแข่งขันระยะยาว (long-term competitiveness) และกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกแห่งศตวรรษที่ 21 กลายเป็นโจทย์สำคัญในด้านการศึกษา และจอมพล มงคลวานิช [3] จะต้องมีกรวางแผนที่ดี จากการศึกษาค้นหากะบวนการ เทคนิคและวิธีการพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อนำมาใช้รองรับให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 เป็นกลไกการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้มีความพร้อมต่อการพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของการเรียนรู้ที่ก่อเกิดแนวคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และเครือข่ายองค์กรความร่วมมือของการพัฒนาการจัดการศึกษา

การบริหารจัดการสถานศึกษาและการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ คือผู้บริหารสถานศึกษา ที่เป็นหัวใจหลักสำคัญในการขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาทางการศึกษาที่มีคุณภาพ และเป็นผู้นำในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ และเป็นกลไกสำคัญในการวางแผน กำกับ ติดตามและปฏิบัติงาน จากปัจจัยด้านบริบทของสถานศึกษาตามจุดมุ่งหมาย เนื่องจากการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพนั้นขึ้นอยู่กับบริบทของสภาพแวดล้อม และทรัพยากรที่มีในสถานศึกษาตามแนวทางพัฒนาตามกรอบหลักการของการวางแผนที่น้อมนำประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม การพัฒนาที่ยึดหลักสมดุลยั่งยืนและนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ระยะยาวของการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพเท่าเทียมและทั่วถึง ซึ่งการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนชุมชนแพศึกษา มุ่งเน้นการกำหนดยุทธศาสตร์และตัวชี้วัดความสำเร็จ ปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานในรูปแบบบูรณาการ จากวิสัยทัศน์ ความรู้ ความสามารถและมีคุณธรรมในการบริหารงาน ให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จ เกิดประโยชน์สูงสุด และผู้เรียนเป็นสำคัญ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ของกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนชุมชนแพศึกษา
2. เพื่อพัฒนากระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนชุมชนแพศึกษา
3. เพื่อศึกษาผลสำเร็จการนำไปใช้ของกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนชุมชนแพศึกษา
4. เพื่อศึกษาผลกระทบต่อการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนชุมชนแพศึกษา

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัย ได้แบ่งขอบเขตไว้ 3 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่าง และด้านตัวแปรศึกษา ตามระยะการวิจัย ใน 4 ระยะ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ระยะที่ 1: ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ของกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา ประกอบด้วย ด้านการระดมความคิด ด้านการร่วมวางแผน ด้านการร่วมลงมือทำ ด้านการร่วมติดตามประเมินผล ด้านการรับประโยชน์ร่วมกัน

ระยะที่ 2: พัฒนากระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา ประกอบด้วย (1) ด้านนโยบายการจัดการและการวางแผนเชิงกลยุทธ์ (2) ด้านการบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากร (3) ด้านภาวะผู้นำ (4) ด้านการสร้างแรงจูงใจปฏิบัติงาน (5) ด้านระบบข้อมูลการติดตามผล และ (6) ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ และความเหมาะสมในองค์ประกอบของกระบวนการ

ระยะที่ 3: ศึกษาผลสำเร็จการนำไปใช้ของกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา ใน 3 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านผลสัมฤทธิ์ในค่าคะแนนการทดสอบมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และ (2) ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และ (3) ด้านความพึงพอใจ

ระยะที่ 4: ศึกษาผลกระทบต่อกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา ประกอบด้วยแผนที่มุ่งประโยชน์ผู้เรียนเป็นฐานแผนการบริหารจัดการศึกษา แผนการสร้างบรรทัดฐานการปฏิบัติงาน แผนความร่วมมือและการสร้างสรรค์ แผนการมุ่งผลสำเร็จของงาน แผนการสร้างองค์ความรู้และพัฒนากิจการการเรียนรู้ แผนสมรรถนะงานตามเป้าหมาย

2. ขอบเขตด้านกลุ่มประชากร/กลุ่มเป้าหมาย/กลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1: กลุ่มประชากร คือ โรงเรียนชุมชนแพศึกษา มีผู้อำนวยการ 1 คน รองผู้อำนวยการ จำนวน 4 คน บุคลากรครู จำนวน 148 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 จำนวน 2,920 คน และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน รวมจำนวน 3,088 คน กลุ่มเป้าหมาย จากการสัมภาษณ์ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้แก่ รองผู้อำนวยการ จำนวน 4 คน บุคลากรครู จำนวน 20 คน รวมจำนวน 24 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสำรวจ ได้แก่ รองผู้อำนวยการ จำนวน 4 คน บุคลากรครู จำนวน 148 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 – 6 จำนวน 500 คน ผู้ปกครองนักเรียน (สัดส่วน 1 : 1 ของนักเรียน จำนวน 500 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 14 คน รวมจำนวน 1,166 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่มชั้นหลายขั้นตอน (Multistage random sampling)

ระยะที่ 2: กลุ่มเป้าหมาย จากการสัมภาษณ์ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้แก่ รองผู้อำนวยการ จำนวน 4 คน บุคลากรครู จำนวน 20 คน รวมจำนวน 24 คน และกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมินความเหมาะสม จำนวน 15 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

ระยะที่ 3: กลุ่มเป้าหมาย จากการศึกษาแบบรายงานและการสัมภาษณ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้แก่ รองผู้อำนวยการ จำนวน 4 คน บุคลากรครู จำนวน 20 คน รวมจำนวน 24 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการสำรวจ ได้แก่ รองผู้อำนวยการ จำนวน 4 คน บุคลากรครู จำนวน 148 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 – 6 จำนวน 500 คน ผู้ปกครองนักเรียน (สัดส่วน 1 : 1 ของนักเรียน จำนวน 500 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 14 คน รวมจำนวน 1,166 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่มชั้นหลายขั้นตอน (Multistage random sampling)

ระยะที่ 4: กลุ่มเป้าหมาย จากการสัมภาษณ์ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้แก่ รองผู้อำนวยการ จำนวน 4 คน บุคลากรครู จำนวน 20 คน รวมจำนวน 24 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

3. ขอบเขตด้านตัวแปรศึกษา

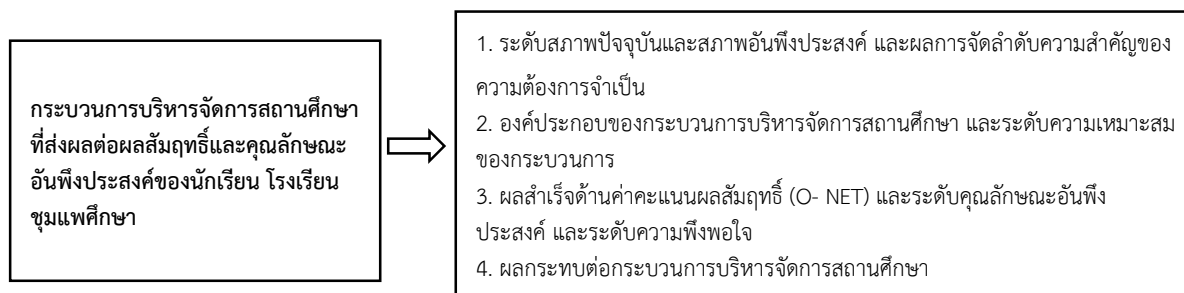
3.1 ระดับสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ของกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และผลการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

3.2 องค์ประกอบของกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา และระดับความเหมาะสมของกระบวนการ

3.3 ผลสำเร็จ ด้านคะแนนผลสัมฤทธิ์ (O- NET) และระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และระดับความพึงพอใจ

3.4 ผลกระทบต่อกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1: กรอบแนวคิดการวิจัยและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนชุมแพศึกษา

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดกระบวนการการบริหารจัดการศึกษา

Abraham, Stanley C. [4] ได้นำเสนอกระบวนการการบริหารจัดการองค์กร ที่ประกอบด้วย การวางแผน องค์กร การกระตุ้นและการควบคุม เพื่อนำไปสู่การพิจารณาและจัดการกับบุคคลและ ทรัพยากรให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ในนโยบายการจัดการและการวางแผนเชิงกลยุทธ์ การบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากร ภาวะผู้นำ การสร้างแรงจูงใจ ปฏิบัติงาน ระบบข้อมูลการติดตามผล การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ การบริหารเป็นกระบวนการที่จะทำให้เกิดวัตถุประสงค์ ประสบความสำเร็จโดยผ่านทางบุคคลและการใช้ทรัพยากรอื่น กระบวนการดังกล่าวรวมถึง การกำหนดวัตถุประสงค์ การวางแผน การจัดองค์กร การกำหนดนโยบาย การบริหารและการควบคุม เป็นกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่อง และมีเป้าหมาย อาทิเช่น นโยบายการจัดการและการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ด้านการบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากร ด้านภาวะผู้นำ ด้านการสร้างแรงจูงใจปฏิบัติงาน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย นโยบายการจัดการและการวางแผนเชิงกลยุทธ์ การบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากร ความเป็นผู้นำเพื่อสร้างแรงจูงใจและสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาของโรงเรียนชุมแพศึกษา ประกอบด้วย 1) ด้านนโยบายการจัดการและการวางแผนเชิงกลยุทธ์ 2) ด้านการบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากร 3) ด้านภาวะผู้นำ 4) ด้านการสร้างแรงจูงใจปฏิบัติงาน 5) ด้านระบบข้อมูลการติดตามผล และ 6) ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้

แนวคิดการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์สู่ความสำเร็จ

Coukos-Semmel, E.D. [5] การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ที่จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จจากการมีวิสัยทัศน์ร่วมและการคำนึงถึงประโยชน์ ในระยะยาวและต่อเนื่อง การสร้างเครือข่ายที่บุคคลมาสัมพันธ์กันของความร่วมมือในการพัฒนา อย่างเป็นระบบที่มุ่งผลสำเร็จ โดยเชื่อมโยงเทคโนโลยีมาใช้ได้อย่างบูรณาการเพื่ออำนวยความสะดวกและรวดเร็วอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการบูรณาการการจัดการเป็นขั้นตอนต่อเนื่องอย่างเป็นพลวัตที่สามารถทำได้ปฏิบัติได้ มีศักยภาพ ที่เกิดจากการกำกับติดตามตรวจสอบประเมินผลต่อเนื่อง

แนวคิดคุณภาพมาตรฐานการศึกษา

สำนักงานสภาเลขาธิการศึกษา [1] คุณภาพมาตรฐานการศึกษา เป็นคุณภาพมาตรฐานที่สถานศึกษาปฏิบัติได้จริง ประเมินได้จริง สามารถสะท้อนบริบทของสถานศึกษาและคุณภาพการศึกษาได้จริงในการพัฒนาการศึกษาทุกระดับ มาตรฐานการศึกษาจึงเน้นที่คุณภาพผู้เรียน คุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา และคุณภาพครู ของการพัฒนาทุนมนุษย์และเป็นเป้าหมายสำคัญที่สุดที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย และผู้ปฏิบัติงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบให้บรรลุถึงประสิทธิผลสำเร็จ

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed method research) ทั้งเชิงคุณภาพ (Qualitative research) และเชิงปริมาณ Quantitative research) ในการวิจัยและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนชุมชนแพศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบศึกษาเอกสาร ชนิดไม่มีโครงสร้าง
2. แบบสัมภาษณ์สภาพกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา ชนิดมีโครงสร้าง มีค่าความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00
3. แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ของกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา ชนิดกึ่งมีโครงสร้างแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (5- Rating scales) มีค่าความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.86
4. แบบสัมภาษณ์องค์ประกอบของกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา ชนิดมีโครงสร้าง มีค่าความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00
- 5.แบบประเมินความเหมาะสมของกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา ชนิดกึ่งมีโครงสร้างแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (5- Rating scales) มีค่าความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87
6. แบบสอบถามความพึงพอใจ ชนิดกึ่งมีโครงสร้างแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (5- Rating scales) มีค่าความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89
7. แบบสัมภาษณ์ผลกระทบ ชนิดมีโครงสร้าง มีค่าความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ตามระยะการวิจัยใน 4 ระยะ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นการวิเคราะห์ ขั้นการสังเคราะห์ และขั้นการสรุป มีดังนี้

ระยะที่ 1: ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ของการบริหารจัดการสถานศึกษา

ขั้นการวิเคราะห์

1. ศึกษาวิเคราะห์เอกสาร (Documentary study) เป็นกรอบในการดำเนินการ และรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์เป็นกรอบแนวคิด (Conceptual) และจัดประชุมร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับรองผู้อำนวยการ บุคลากรครู และทำการสัมภาษณ์ด้วยแบบสัมภาษณ์สภาพกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา

ขั้นการสังเคราะห์

2. จัดประชุมร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับรองผู้อำนวยการ บุคลากรครู และทำการสัมภาษณ์ด้วยแบบสัมภาษณ์สภาพกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา

ขั้นการสรุป

3. นำผลของข้อมูลที่ได้มาประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร รวบรวมข้อมูล นำไปวิเคราะห์ผล เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ

4. นำแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ของกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาไปใช้ในการสำรวจ ความคิดเห็นกับกลุ่มตัวอย่าง รวบรวมข้อมูล นำไปวิเคราะห์ผล เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ

ระยะที่ 2: พัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

ขั้นการวิเคราะห์

5. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้ผลเป็นข้อมูลพื้นฐาน เป็นกรอบในการสร้างและพัฒนากรอบแนวคิด (Develop conceptual framework) ในองค์ประกอบของกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา และนำผลมากำหนดกรอบองค์ประกอบให้สอดคล้องกับแนวคิด โดยการวิเคราะห์จากการศึกษาองค์ประกอบและหลักการพัฒนา

ขั้นการสังเคราะห์

6. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ได้ผลเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาองค์ประกอบของกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา คือ ด้านนโยบายการจัดการและการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ด้านการบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากร ด้านภาวะผู้นำ ด้านการสร้างแรงจูงใจปฏิบัติงาน ด้านระบบข้อมูลการติดตามผล และด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้

7. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการระดมสมอง และการสัมภาษณ์ ด้วยแบบสัมภาษณ์ กักรองผู้อำนวยการ บุคลากรครู ศึกษา ขั้นตอน วิธีการและตัวชี้วัดในแต่ละองค์ประกอบของกระบวนการ

ขั้นการสรุป

8. สรุปองค์ประกอบของกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา รวบรวมข้อมูล นำไปวิเคราะห์ผล ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ

9. นำแบบประเมินพร้อมองค์ประกอบของกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา ที่สรุปและสังเคราะห์ได้ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ทำการประเมินความเหมาะสม รวบรวมข้อมูล นำไปวิเคราะห์ผล ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ

ระยะที่ 3: ศึกษาผลสำเร็จการนำไปใช้ของกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา

ขั้นการวิเคราะห์

10. ดำเนินการประชุมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการนำไปใช้ กักรองผู้อำนวยการ บุคลากรครู และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อการดำเนินการนำไปใช้เพื่อการขยายผล

ขั้นการสังเคราะห์

11. ศึกษาแบบรายงานการวัดผลและประเมินผลด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนชุมชนแพศึกษา รวมถึง แบบรายงานคะแนนการทดสอบขั้นพื้นฐาน (O- NET)

ขั้นการสรุป

12. สรุปผลค่าคะแนนการทดสอบขั้นพื้นฐาน (O- NET) และ ระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

13. นำแบบสอบถามความพึงพอใจ ไปใช้ในการสำรวจ ความคิดเห็นกับกลุ่มตัวอย่าง รวบรวมข้อมูล นำไปวิเคราะห์ผล เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ

ระยะที่ 4: ศึกษาผลกระทบต่อกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา

ขั้นการวิเคราะห์

14. ศึกษาเอกสารและแบบรายงานการประเมินผลการพัฒนาของโรงเรียน

ขั้นการสังเคราะห์

15. ดำเนินการสัมภาษณ์ ด้วยแบบสัมภาษณ์ผลกระทบ กั รองผู้อำนวยการ บุคลากรครู

ขั้นสรุป

16. สรุปข้อมูล นำไปวิเคราะห์ผล ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์ 3 ขั้นตอน คือ 1) การลดทอนข้อมูล (Data reduction) ให้สามารถลงรหัส (Coding) เพื่อจำแนกประเภทของตัวแปรเชิงคุณภาพ ให้สามารถแจกแจงนับความถี่ได้ 2) การจัดระบบข้อมูล (Data organization) คือ การจำแนกประเภทของตัวแปรจัดรวมกลุ่มตัวแปรเป็นองค์ประกอบหรือมิติ (Elements or Dimensions) ของแนวคิด จากนั้นจึงรวมกลุ่มองค์ประกอบให้เป็นแนวคิด (Concepts) เรียกว่าวิธีนี้ว่า แบบจำลองการวิเคราะห์ตัวแปรสู่แนวคิด (Indicator-Concept Model) และ 3) การตีความ (Interpretation) คือ การระบุทิศทางและแนวโน้มของความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิด ด้วยการอธิบายและ ตีความ เชื่อมโยงความสัมพันธ์เชิงเหตุผลนำไปสู่บทสรุป (Conclusion) และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด รวมถึง การจัดลำดับความสำคัญของความถี่การจำเป็น ค่าดัชนี PNI Modified

ผลการวิจัย

การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนชุมชนแพศึกษา มีผลการวิจัย ตามลำดับ ดังนี้

1. ผลสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ของกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนชุมแพศึกษา

1.1 สภาพปัจจุบันของกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาที่มีแนวโน้มและทางการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ควรเน้นการวางแผนจากล่างขึ้นบน ซึ่งจะช่วยให้บุคลากรของโรงเรียนทุกส่วนฝ่ายมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ วางแผนงาน และทำตามแผนงานนั้นซึ่งจะทำให้ก่อให้เกิดการร่วมมือกันทำงานให้บรรลุเป้าหมายได้ดี ที่เป็นตัวเชื่อมโยงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายที่ทุกฝ่ายได้ร่วมกันกำหนดขึ้นให้เป็นรูปธรรมในเชิงแผนงาน และไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนกลยุทธ์จะก่อให้เกิดผลดีต่อโรงเรียนให้เกิดเป็นวิสัยทัศน์ร่วมของการพัฒนา เอกลักษณ์เฉพาะ และเป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้

1.2 ระดับสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ของกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา และการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น แสดงดังตาราง 1

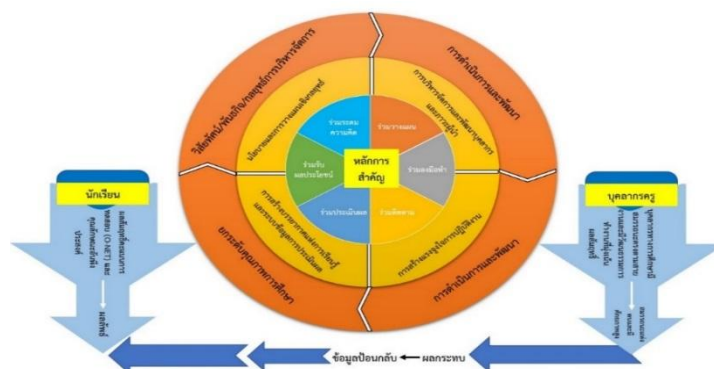
ตาราง 1. ค่าเฉลี่ย ระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนี (PNI) และการจัดลำดับความสำคัญ (n=1,166)

สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์	ระดับปฏิบัติจริง			ระดับที่พึงประสงค์			PNI Modified	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
การระดมความคิด	2.74	0.54	ปานกลาง	4.74	0.43	มากที่สุด	0.74	1
การร่วมวางแผน	2.72	0.55	ปานกลาง	4.73	0.43	มากที่สุด	0.73	2
การร่วมลงมือทำ	2.64	0.57	ปานกลาง	4.71	0.44	มากที่สุด	0.71	3
การร่วมติดตามประเมินผล	2.83	0.58	ปานกลาง	4.66	0.47	มากที่สุด	0.66	5
การรับประโยชน์ร่วมกัน	2.80	0.64	ปานกลาง	4.69	0.45	มากที่สุด	0.69	4
รวมเฉลี่ย	2.75	0.58	ปานกลาง	4.71	0.44	มากที่สุด	0.71	

ระดับสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ของกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา ใน 5 ด้าน คือ ด้านการระดมความคิด ด้านการร่วมวางแผน ด้านการร่วมลงมือทำ ด้านการร่วมติดตามประเมินผล ด้านการรับประโยชน์ร่วมกัน พบว่าภาพรวมสภาพปัจจุบัน มีระดับปฏิบัติจริง อยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} =2.75, S.D.=0.58) ภาพรวมสภาพอันพึงประสงค์ มีระดับที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.71, S.D.=0.44) และมีความต้องการจำเป็น โดยรวมเท่ากับ 0.71 ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีอัตราการเปลี่ยนแปลงในเชิงพัฒนาการจากสภาพปัจจุบันไปยังสภาพที่พึงประสงค์คิดเป็นร้อยละ 71 และเมื่อจัดลำดับความสำคัญตามความต้องการจำเป็นของแต่ละด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย (1-3 ลำดับแรก) ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การระดมความคิด (PNI Modified= 0.74) รองลงมา การร่วมวางแผน (PNI Modified= 0.73) และการร่วมลงมือทำ (PNI Modified= 0.71) ส่วนด้านที่มีความต้องการจำเป็นต่ำสุด คือการร่วมติดตามประเมินผล (PNI Modified= 0.66) ตามลำดับ

2. กระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนชุมแพศึกษา

2.1 องค์ประกอบของกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา มีองค์ประกอบสำคัญ คือ ด้านหลักการ ได้แก่ การระดมความคิด การร่วมวางแผน การร่วมลงมือทำ การร่วมติดตามประเมินผล การรับประโยชน์ร่วมกัน ด้านกระบวนการ คือ นโยบายการจัดการและการวางแผนเชิงกลยุทธ์ การบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากร ภาวะผู้นำ การสร้างแรงจูงใจปฏิบัติงาน ระบบข้อมูลการติดตามผล และการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ แสดงดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2: องค์ประกอบของกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาของโรงเรียนชุมแพศึกษา

1) องค์ประกอบด้านหลักการสำคัญ

1.1) การระดมความคิด: จากการร่วมกำหนดค่านิยมที่คาดหวัง และมุ่งดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จในการสร้างภาพความสำเร็จ และเพิ่มประสิทธิภาพให้กับทีมงานจากการนำวิสัยทัศน์ และพันธกิจสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดเป้าหมายร่วมกัน

1.2) การร่วมวางแผน: จากการกำหนดนโยบายที่อยู่บนพื้นฐานของกลยุทธ์ในการกำหนดทิศทางการดำเนินงานร่วมวิเคราะห์ปัญหาเพื่อสร้างสมรรถนะแบบมืออาชีพในการกำหนดหลักสูตร กิจกรรมโครงการเพื่อพัฒนาผู้เรียน

1.3) การร่วมลงมือทำ: จากการพัฒนาในรูปแบบบูรณาการ สามารถเกื้อกูลให้ขับเคลื่อนไปในทิศทางเชิงบวก อย่างมีเป้าหมายที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา

1.4) การร่วมติดตามประเมินผล: จากการกำกับติดตามการประเมินผลการจัดการศึกษาผลการจัดการศึกษา

1.5) การรับประโยชน์ร่วมกัน: จากการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อการสร้างแรงจูงใจและบรรยากาศการเรียนรู้ระหว่างผู้บริหารและบุคลากร ทุกระดับที่คำนึงถึงประโยชน์ ในระยะยาวและต่อเนื่อง สร้างเครือข่ายที่บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องมาสัมพันธ์กันของความร่วมมือในการพัฒนาการจัดการศึกษาเกิดประโยชน์สูงสุดที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

2) องค์ประกอบด้านกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา

2.1) นโยบายการจัดการและการวางแผนเชิงกลยุทธ์: จากการตอบสนองต่อการบรรลุซึ่งผลประโยชน์ที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตและความมั่นคง การจัดการระบบการศึกษาทั้งด้านทักษะอาชีพและทักษะชีวิต การวางแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับเป้าหมายตัวชี้วัดความสำเร็จการดำเนินงาน ปฏิบัติการได้จริง การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ความเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21 การสร้างคลังข้อมูลสารสนเทศ สื่อ และการจัดบริการนวัตกรรมผ่านระบบเทคโนโลยีดิจิทัล

2.2) การบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากร: จากการพัฒนาให้บุคลากรครูมีสมรรถนะ ความรู้ และทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างบูรณาการในการดำเนินการและการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3) ภาวะผู้นำ: จากการมีวิสัยทัศน์ ความคิดกว้างไกล และสามารถตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในสภาพการณ์ที่กดดัน ให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีม เน้นธรรมาภิบาล นำความรู้ที่บูรณาการในทุกด้าน

2.4) การสร้างแรงจูงใจปฏิบัติงาน: จากการกำหนดสิ่งจูงใจผลตอบแทนให้การปฏิบัติงานสัมฤทธิ์ผล เสริมสร้างการทำงานในลักษณะการเกื้อกูลเพื่อเพิ่มขีดความสามารถปฏิบัติงาน และสร้างความภาคภูมิใจในการทำงานให้กับบุคลากร

2.5) ระบบข้อมูลการติดตามผล: จากการประเมินกำกับติดตามและตรวจสอบผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง ปรับปรุงการปฏิบัติงานโดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการประเมิน สร้างระบบข้อมูลสารสนเทศ ที่ครอบคลุม

2.6) การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้: จากการสร้างเครือข่ายและส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใหม่ๆ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ระหว่างบุคลากรทุกระดับ ให้อำนาจแก่ผู้ปฏิบัติในการดำเนินการตามภาระงาน

2.2 ระดับความเหมาะสมของกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา แสดงดังตาราง 2

ตาราง 2: ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความเหมาะสม (n=15)

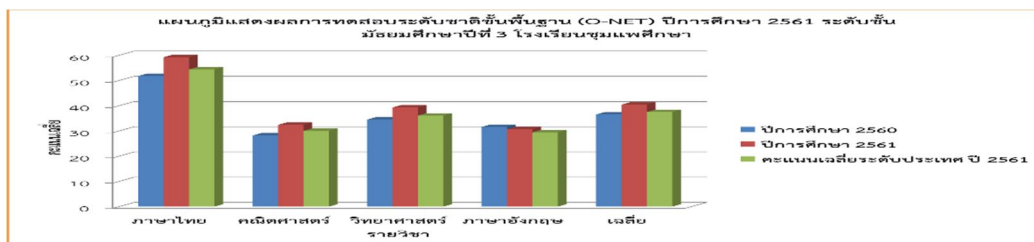
ลำดับ	กระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา	ระดับความเหมาะสม		ความหมาย
		\bar{X}	S.D.	
1	การเป็นแนวคิดทางการบริหารงานโดยยึดโรงเรียนและผู้เรียนเป็นฐานการพัฒนา	4.56	0.62	มากที่สุด
2	การพัฒนากระบวนการสอดคล้องกับการพัฒนาที่ยึดพื้นที่	4.52	0.65	มากที่สุด
3	สามารถพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสู่ผู้เรียน	4.50	0.66	มาก
4	กระบวนการบริหารจัดการเน้นความรู้คู่คุณธรรม	4.53	0.64	มากที่สุด
5	การบริหารงานใช้การตัดสินใจและการดำเนินงานและให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วม	4.46	0.70	มาก
6	การให้ครูได้พัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถและคุณธรรมจริยธรรมได้อย่างต่อเนื่อง	4.48	0.69	มาก
7	การใช้หลักคุณธรรม ในการบริหาร กำกับและติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน	4.45	0.70	มาก
8	สามารถยกระดับการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้	4.44	0.71	มาก
9	การส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความเป็นประชาธิปไตย	4.42	0.73	มาก
10	กระบวนการบริหารงานสอดคล้องกับการกระจายอำนาจ	4.49	0.68	มาก
11	การส่งเสริมให้จัดการความรู้อย่างต่อเนื่อง	4.48	0.69	มาก
12	การสร้างความภาคภูมิใจในการทำงานและกระตุ้นให้ทำงานอย่างเต็มศักยภาพและประสิทธิภาพ	4.51	0.65	มากที่สุด
13	การสร้างกระบวนการเป็นไปตามเป้าหมายที่มุ่งเน้นนักเรียน	4.54	0.64	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย	4.49	0.67	มาก

ระดับความเหมาะสมของกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D.= 0.67) โดยมีประเด็นสำคัญ คือ การเป็นแนวคิดทางการบริหารงานโดยยึดโรงเรียนและผู้เรียนเป็นฐานการพัฒนา, การสร้างกระบวนการเป็นไปตามเป้าหมายที่มุ่งเน้นนักเรียน, กระบวนการบริหารงานเน้นความรู้คู่คุณธรรม ตามลำดับ

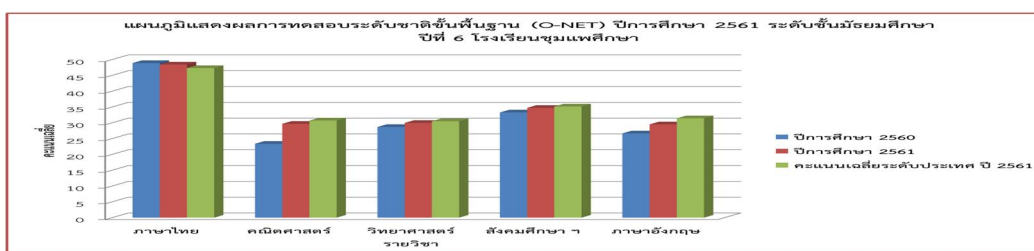
3. ผลสำเร็จการนำไปใช้ของกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนชุมแพศึกษา

3.1 ด้านผลสัมฤทธิ์ค่าคะแนนการทดสอบขั้นพื้นฐาน (O- NET)ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แสดงดังภาพที่ 3 และภาพที่ 4

ภาพที่ 3: ผลสัมฤทธิ์ค่าคะแนนการทดสอบขั้นพื้นฐาน (O- NET)ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

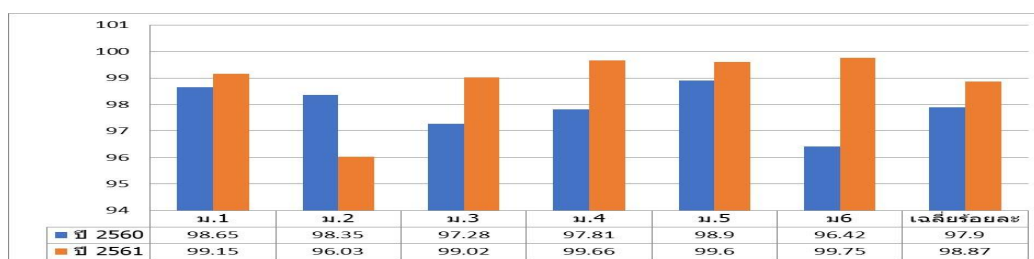
ภาพที่ 4: ผลสัมฤทธิ์ค่าคะแนนการทดสอบขั้นพื้นฐาน (O- NET)ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผลสัมฤทธิ์ค่าคะแนนการทดสอบขั้นพื้นฐาน (O- NET)ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน 5 กลุ่มสาระ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ฯ และภาษาอังกฤษ ในปีการศึกษา 2561 เพิ่มขึ้น 3.90 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561 เพิ่มขึ้น 2.29

3.2 ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 แสดงดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5: ค่าเฉลี่ยและระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6

ระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ใน 8 ประการ ดังนี้ 1) รักชาติศาสน์กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ ปีการศึกษา 2561 ภาพรวมเฉลี่ยร้อยละ 95.69 อยู่ในระดับดีเยี่ยม

3.3 ด้านระดับความพึงพอใจ แสดงดังตาราง 3

ตาราง 3: ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจ (n=1,166)

ลำดับ	ความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ		ความหมาย
		\bar{X}	S.D.	
1	ด้านกระบวนการบริหารจัดการ	4.51	0.64	มากที่สุด
2	ด้านการส่งเสริมและสนับสนุน	4.50	0.64	มาก
3	ด้านการจัดการเรียนรู้และหลักสูตร	4.48	0.70	มาก
4	ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.47	0.70	มาก
	รวมเฉลี่ย	4.49	0.69	มาก

ระดับความพึงพอใจใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านกระบวนการบริหารจัดการ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุน ด้านการจัดการเรียนรู้และหลักสูตร และด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D.= 0.69) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารและจัดการ รองลงมา ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุน และด้านการจัดการเรียนรู้และหลักสูตร ตามลำดับ

4. ผลกระทบต่อกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา พบว่า ด้านกระบวนการบริหารจัดการเป็นการสร้างความตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบ และการส่งเสริมการบริหารจัดการและการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ บนฐานวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมของการร่วมรู้และร่วมทราบ การร่วมวิเคราะห์ การร่วมปฏิบัติและการร่วมประเมินผลโดยยึดพื้นที่ในการดำเนินงานและการพัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ด้านบุคลากรครูและนักเรียน ทำให้ครูมีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ สามารถจัดการศึกษาที่สามารถสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทำให้การปฏิบัติการมีประสิทธิภาพประสบผลสำเร็จ ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นอย่างชัดเจน และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีความรู้เต็มศักยภาพ และใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ มีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิต และทักษะอาชีพที่สามารถดำรงอยู่ในสังคมอย่างปกติสุข

อภิปรายผล

1 ในสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ของกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ใน 5 ด้าน คือ ด้านการระดมความคิด ด้านการร่วมวางแผน ด้านการร่วมลงมือทำ ด้านการร่วมติดตามประเมินผล ด้านการรับประโยชน์ร่วมกัน ทั้งนี้สืบเนื่องจาก การบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพร่วมกับนโยบาย วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และทิศทางการพัฒนา ถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง สอดคล้องกับ Draft L. Richard. [6] มาตรฐานที่สถานศึกษาปฏิบัติได้จริง ประเมินได้จริง สามารถสะท้อนบริบทของสถานศึกษาได้จริง ดังนั้น การจัดทำระบบบริหารสถานศึกษาที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา การจัดสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตร ซึ่งการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ทั้งด้านนโยบาย ยุทธศาสตร์ การดำเนินการและปฏิบัติการอย่างมีเป้าหมายที่ยึดโรงเรียนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาและเกิดวัฒนธรรม ที่ดี มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดี เพื่อให้มีความสุขในการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนรู้

2. กระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา มีองค์ประกอบสำคัญ คือ ด้านหลักการ จากการระดมความคิดจากการร่วมกำหนดค่านิยมที่คาดหวัง และมุ่งดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จในการสร้างภาพความสำเร็จในอนาคตของโรงเรียนอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม และเพิ่มประสิทธิภาพให้กับทีมงานจากการนำวิสัยทัศน์ และพันธกิจสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดเป้าหมายร่วมกัน การร่วมวางแผน ร่วมวิเคราะห์ปัญหา การร่วมลงมือทำ การร่วมติดตามประเมินผล และการรับประโยชน์ร่วมกัน ในองค์ประกอบด้านกระบวนการ ได้แก่ ด้านนโยบายการจัดการและการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการสร้างแรงจูงใจปฏิบัติงาน ด้านระบบข้อมูลการติดตามผล ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ James R. Evans [7] การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ที่จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จจากการมีวิสัยทัศน์ร่วมและ การคำนึงถึงประโยชน์ ในระยะยาวและต่อเนื่อง การสร้างเครือข่ายที่บุคคลมาสัมพันธ์กันของความร่วมมือนในการพัฒนา อย่างเป็นระบบที่มุ่งผลสำเร็จ ดังนั้น กระบวนการการบริหารจัดการ เป็นวิธีการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย เป็นการปรับปรุงผลการดำเนินงานที่ทุกส่วนฝ่ายต้องมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

3. ผลสำเร็จการนำไปใช้ด้านผลสัมฤทธิ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาพรวมเพิ่มขึ้น และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ภาพรวม อยู่ในระดับดีเยี่ยม ส่วนด้านความพึงพอใจ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก การบริหารจัดการสถานศึกษาใช้หลักคุณธรรมในการบริหารจัดการอย่างเสมอภาคและเป็นธรรมต่อทุกภาคส่วน การวางแผน และพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมุ่งเน้นการพัฒนาการศึกษา เป็นเป้าหมายสูงสุด John D. Donahue & Richard J. Zeckhauser [8] การกำหนดทิศทางองค์กร เป็นการกำหนดทิศทางองค์กรที่ต้องการมุ่งไปสู่เปรียบเสมือนผลลัพธ์ระดับสูงที่องค์กรต้องการที่จะบรรลุ เป็นการกำหนดทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน

4. ผลกระทบต่อกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา พบว่า ด้านกระบวนการบริหารจัดการ เป็นการสร้างความตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบ และการส่งเสริมการบริหารจัดการและการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ บนฐานวัฒนธรรมการมีส่วนร่วม ทั้งนี้เพราะว่า กลยุทธ์หลักได้แก่กลยุทธ์ผูกใจผู้ปฏิบัติงานกลยุทธ์ปรับปรุงการบริหารผลการดำเนินงานและกลยุทธ์ปรับปรุงระบบและกระบวนการ ซึ่งการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรการทำงานเป็นทีมและการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรเกิดความรู้อยู่ที่มีความสำคัญ

สรุปการวิจัย

การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนชุมชนแพศึกษา ในแนวทางพัฒนาตามกรอบ กระบวนการและหลักการของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม ที่เป็นตัวเชื่อมโยง วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายที่ทุกฝ่ายได้ร่วมกันกำหนดขึ้นให้เป็นรูปธรรมในเชิงแผนงาน และไปประยุกต์ใช้ให้เกิดเป็นวิสัยทัศน์ร่วมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะและเป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ ในองค์ประกอบสำคัญ คือ ด้านหลักการได้แก่ การระดมความคิด การร่วมวางแผน การร่วมลงมือทำ การร่วมติดตามประเมินผล และการรับประโยชน์ร่วมกัน และองค์ประกอบด้านกระบวนการ ได้แก่ นโยบายการจัดการและการวางแผนเชิงกลยุทธ์ การบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากร ภาวะผู้นำ การสร้างแรงจูงใจปฏิบัติงาน ระบบข้อมูลการติดตามผล และการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ในการพัฒนาบุคลากรครูให้มีสมรรถนะแบบมืออาชีพของการจัดการเรียนรู้นำสู่ประสิทธิผลในผลสำเร็จด้านผลสัมฤทธิ์ (O-NET) ของนักเรียนเพิ่มขึ้น ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อยู่ในระดับดีเยี่ยม และระดับความพึงพอใจ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ ผลกระทบจากการส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งผลสัมฤทธิ์บนฐานวัฒนธรรมการมีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำไปประยุกต์ใช้

กระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษานี้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ จากการให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกส่วนฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม และการปรับเปลี่ยนกระบวนการใหม่ ในการขับเคลื่อนให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้รอบด้าน

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ต่อไป

REFERENCE

- Office of the Education Council. (2017). Policies and strategies for educational development. Bangkok: Office of the Education Council.
- Jedaman. P., & others. (2017). Developing education in Thailand 4.0 era for the 21st century. Industrial Education Journal, 16(2), May-August.
- Jompoun Mounghkonvanit. (2012). Organization Management and Education Personnel. Bangkok, Thailand: Julalungkhon University.
- Abraham, Stanley C. (2006). Strategic Planning a Practical Guide for Competitive Success. Ohio: Thomson South-Western.
- Coukos-Semmel, E.D. (2002). Knowledge management : processes and strategies used in United States research universities. Boca Raton, Fla: Ed.D. dissertation, Florida Atlantic University.

- Draft L. Richard. (2014). Organization Management. Journal of the Royal Statistical Society Series D. 36, No. 5, p. 65.
- Epstein, J. L. (2005). School-initiated Family and Community Partnerships. In T. Erb (Ed.), This we believe in action: Implementing successful middle level schools. Westerville, OH: National Middle School Association.
- James R. Evans. (2005). Total Quality Management, Organization, and Strategy. 4th ed. (Mason, OH: Thomson/South-Western), p.29.
- John D. Donahue & Richard J. Zeckhauser. (2011). Collaborative Governance: Private Roles for Public Goals in Turbulent Times. New Jersey: Princeton University Press.
- Henry R. Neave. (1987). "Deming's 14 Point for Management : Framework for Success. Journal of the Royal Statistical Society Series D. 36, No. 5, pp. 561-570.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2010). Egitim yonetimi. (Çev. Edt: S. Turan). Ankara: Nobel.
- Bateman, Thomas S. & Scott A. Snell. (1999). Management: Building Competitive Advantage. (4th ed.). Boston: McGraw-Hill.
- Bennis, W. (2002). Creative Leadership. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Brown, W.B. and Moberg, D.J. (1980). Organization Theory and Management: A Macro Approach. New York: JohnWiley and Sons.